

Yttrande

Datum
2020-10-19

Dnr
2731-2020
Ert Dnr
NV-06662-20

Mottagare
Naturvårdsverket
registrator@naturvardsverket.se

Handläggare
Annika Svensson
Miljöprövningsenheten
annika.svensson@havochvatten.se

Direkt
010-6986126

Yttrande över gränsöverskridande miljöpåverkan (Esbokonventionen) avseende planerat projekt för livstidsförlängning av Lovisa kärnkraftverk, Finland.

Havs- och vattenmyndigheten har beretts möjlighet att lämna synpunkter på om det planerade projektet kan antas medföra miljökonsekvenser för Sverige och om Sverige i så fall bör delta i processen med att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning samt att lämna synpunkter på det föreslagna bedömningsprogrammet.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Havs- och vattenmyndigheten anser inte att verksamheten vid normal drift medför gränsöverskridande miljökonsekvenser inom myndighetens ansvarområden. Ett haveri kan dock få gränsöverskridande konsekvenser för arter och livsmiljöer i Östersjön och detta bör belysas i den fortsatta miljöbedömningen.

Havs- och vattenmyndigheten bedömer dock inte att det finns något behov av att medverka ytterligare i processen med att ta fram miljöbedömningen.

Motivering

Havs- och vattenmyndighetens inställning utgår från myndighetens uppdrag att arbeta för bevarande, restaurering och hållbart nyttjande av sjöar, vattendrag, hav och fiskresurserna.

Havs- och vattenmyndigheten konstaterar att det i området finns gränsöverskridande bestånd av fisk som vandrar mellan det aktuella området och Sveriges vatten. Till exempel gäller det ål som sannolikt migrerar genom svenska vatten. Därutöver förekommer arterna sill, skarpsill och lax.

Vid normal drift bedöms verksamheten påverka vattenmiljön på två sätt. Dels med anledning av den temperaturökning som sker i och med återföringen av kylvattnet, dels med anledning av att såväl fiskägg, fisklarver, yngel som vuxen fisk följer med intaget av kylvatten. I silstationer som rensar kylvattnet från oönskat material, fastnar vanligtvis betydande mängder fisk.

Även om det redan idag och även framöver kommer att förekomma fiskförluster på de migrerande bestånden bedömer Havs- och vattenmyndigheten att denna påverkan är störst på lokal nivå och inte är av den grad att den är gränsöverskridande och medför konsekvenser för Sverige. Den bedöms inte heller påverka fiskenäringen.

Vid händelse av ett radioaktivt utsläpp kommer vattenmiljön utanför anläggningen påverkas. Omfattningen på en sådan påverkan och om den blir gränsöverskridande beror på utsläppets storlek. I programmet anges att man bedömer att en gränsöverskridande påverkan endast kommer att ske vid ett svårt reaktorhaveri. Det anges vidare att radioaktiva utsläpp i såväl luften som havet liksom strålning, ska hanteras i miljöbedömningen och att strålningsövervakning redan genomförs i enlighet med gällande övervakningsprogram.

Vilka effekter ett kärnkraftshaveri kan få för Östersjön som helhet bör beskrivas i miljöbedömningen. Risken för en oönskad händelse kan anges som produkten av sannolikhet för händelsen och konsekvensen av densamma. Säkerhetsarbetet vid verksamheten och de skyddsåtgärder som vidtas är av vikt för att minska sannolikheten för en negativ händelse eller ett riskutfall. Detta ligger dock utanför Havs- och vattenmyndighetens kompetensområde att bedöma. Denna typ av frågor får istället hanteras av berörd sakmyndighet. Havs- och vattenmyndigheten bedömer dock att ett kärnkraftshaveri kan få stora konsekvenser för hela Östersjön.

Havs- och vattenmyndigheten bedömer att migrerande arter riskerar att påverkas vid ett kärnkraftshaveri. Värdebeskrivningar av havsanknutna arter och livsmiljöer i Östersjön måste därför beskrivas på ett relevant sätt. Miljöbedömningen bör ha en avgränsning så att den beskriver effekterna på hela Östersjön och de värden som kan påverkas. Med detta sagt anser inte Havs- och vattenmyndigheten att det finns ytterligare behov av att medverka i den fortsatta processen med miljöbedömningen.

Beskrivning av ärendet

De nuvarande drifttillstånden för kärnkraftverksenheter Lovisa 1 och Lovisa 2 samt de byggnader och förråd som behövs med tanke på kärnbränsleförsörjningen och kärnavfallshanteringen upphör år 2027 och 2030. Fortum Power and Heat Oy avser nu att söka nytt tillstånd för fortsatt drift av kärnkraftverket med högst tjugo år och sedan nedläggningen av kärnkraftverket. Det nu inlämnade MKB-programmet är den projektansvariges plan för de utredningar som behövs och ordnandet av bedömningsförfarandet av miljökonsekvenserna av verksamheten.

Havs- och vattenmyndigheten har beretts möjlighet att lämna synpunkter på om det planerade projektet kan antas medföra miljökonsekvenser för Sverige och om Sverige i så fall bör delta i processen med att ta fram en

miljökonsekvensbeskrivning samt att lämna synpunkter på det föreslagna bedömningsprogrammet.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Johan Kling efter föredragning av utredaren Annika Svensson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även tf enhetschefen Susanna Hogdin, utredaren Gry Sagebakken och verksjuristen Martin Jansson medverkat.

Johan Kling

Annika Svensson